

Het belang van actieve propaganda

Door [Tommy Ryan](#)

- Verschenen: 2010
- Bron: [Buiten de Orde](#) #3, 2010

Het belang van actieve propaganda

Ik schrijf dit artikel omdat ik een discussie wil starten over hoe we om kunnen gaan met het materiaal dat we tot onze beschikking hebben en beschikbaar zouden kunnen stellen voor onze (potentiële) beweging. En over hoe wij naar buiten treden en zouden kunnen treden.

Na al een tijdje mee te gaan in de actiebeweging in Nederland begin ik meer en meer te beseffen dat er een groot gebrek is aan doelen waar men werkelijk naar streeft in het grotere geheel. Er zijn vele kleine actiegroepen die zich richten op één of enkele doelen en hier hard voor knokken. Toch is het zo dat als het over het algemene plaatje gaat deze doelen vaak niet echt samen willen komen in een totale kritiek op de huidige (kapitalistische) samenleving. Veel activisten delen wel de anti-kapitalistische ideologie en hebben ook wel enig idee van wat men wil maar in het streven hiernaar is nauwelijks een gerichte strijd. Er is lang vooral aan symptoombestrijding gewerkt.

De afgelopen jaren heb ik vooral gezien dat de actiebeweging erg is gekrompen in omvang. Dit zowel in het aantal actieve mensen als de actiebereidheid. Dit gaat natuurlijk deels gepaard met elkaar, want hoe minder mensen er zijn, de meer komt er op de schouders van anderen, en dat maakt het voor de anderen ook weer zwaarder. Mensen moeten hier tegen kunnen en vol kunnen houden. Er is namelijk, en dit verschilt wel iets per stad, slechts sprake van een kleine nieuwe aanwas van radicaal politieke activisten. En als er al aanwas is blijkt het vaak ook lastig om deze daadwerkelijk actief te krijgen en te houden. Ik ben me er van bewust dat voor een deel deze problemen niet enkel aan onszelf toe te schrijven zijn maar dat dit ook te maken heeft met hoe onze samenleving in elkaar zit.

Onze samenleving zit namelijk (al dan niet gepland) zo in elkaar dat er een enorme prestatiedruk rust op mensen. Studenten hebben het drukker dan ooit nu de studiefinanciering steeds verder terug loopt en de kamerhuur juist stijgt, en ook onder de nog iets jongere mensen speelt de studie- en prestatiedruk. Daarnaast lijkt er nog iets aan de hand: 'de jeugd van tegenwoordig' (boem tats!) wordt namelijk opgevoed in de hoogtijd van het kapitalisme. En het lijkt er op dat dit zijn 'vruchten' af begint te werpen want het bewustzijn lijkt aan de ene kant hoog door de constante bombardementen over onderwerpen als de klimaatcrisis. Maar dit lijkt vooral slechts een voorbijgaand agendapunt, net zoals de vergankelijkheid van al het andere. De klimaattop in Kopenhagen is voorbij en plots lijkt er niets meer aan de hand. Ook al is er niets 'afgesproken' of veranderd. Er is een groot gevoel dat men er zelf toch niets aan kan doen als je er iets aan wilt doen dan doe je dat via een NGO en doneer je deze elke maand wat geld. Toch lijkt het gevoel van onmacht te overheersen.

Daarnaast brengt de prestatiedruk en de toenemende individualisering in de samenleving ook iets met zich mee; het ego. Want dit staat centraal in bijna elke commercial: 'want jij verdient toch ook het beste'. Door de vervreemding en globalisering lijkt aan de ene kant de rest van de wereld zo dicht bij, maar doordat de media binnen onze samenleving zo goed in elkaar zit worden we veilig

afgeschermd en doof voor alles wat ons in actie kan doen brengen. We zijn immers maar alleen in deze samenleving, en zij die besluiten maken zijn met zo veel en hebben vooral zo veel macht. Tijd om te laten zien dat men niet alleen is en dat je samen veel macht kan hebben! Dit is iets waar de afgelopen jaren ernstige steken zijn laten vallen.

Communicatie

We hebben het afgelopen jaar een lichte vooruitgang gezien als het gaat om het bewustzijn wat betreft 'marketing' en de manier waarop het publiek wordt benaderd. Voor veel actiegroepen zijn nieuwe websites verschenen om zich zo te ontdoen van het stoffige imago. Ditzelfde geldt voor posters voor feesten in de lokale kraakkroeg en oproepen voor demonstraties. Het ziet er allemaal een stuk aantrekkelijker uit.

Toch zijn we er nog zeker niet. De 'passieve' houding heeft ons de afgelopen jaren namelijk weinig opgeleverd. Een mooie website of poster zegt namelijk nog niets over de inhoud er achter. Zeker in een tijd waarin alles wat 'links' is gecriminaliseerd en gemarginaliseerd wordt, is het juist ook van belang om te zorgen dat ook het verhaal er achter zichtbaar en voelbaar wordt. En ook dat men uit de slachtofferrol kruipt. Men moet kunnen deelnemen aan iets sterks en positiefs dat zichzelf niet zielig vindt maar haar schouders er onder zet. Het belang is hierbij dat het kader waarin men zich nu machteloos voelt op te rekken om mensen weer te 'empoweren' door middel van directe deelname.

Propaganda

Spreeken over propaganda lijkt helaas toch nog steeds een nare bijsmaak te hebben. Dit ligt natuurlijk niet enkel aan de actie- en politieke beweging zelf. Er zijn in de geschiedenis veel voorbeelden aan te wijzen waar propaganda voor verwerpelijke doeleinden is ingezet. Ook de media en het onderwijs hebben hun aandeel in. Het woord is gebombardeerd tot iets om mensen te hersenspoelen tot brave volgelingen van de Russische staatspartij en Nazi-Duitsland. Dit is echter niet het enige doeleinde waarvoor propaganda ingezet kan worden, en dit doel moet het duidelijk ook niet hebben.

Naast de negatieve (tot volging oproepende) propaganda is er ook emancipatorische propaganda. Propaganda die tot doel heeft het individu te ontwikkelen. Dit zou de propaganda moeten zijn die de anarchistische beweging hanteert.

Passieve en actieve propaganda

Deze vorm van propaganda scheid ik in *passieve* en *actieve* propaganda. Ik maak dit onderscheid omdat er naar mijn mening sprake is van een groot verschil tussen deze twee. Bij passieve propaganda is er volgens mij sprake van het verkondigen van een boodschap waarbij je verwacht dat de ontvanger zelf vervolgens actief op zoek gaat naar informatie of ingaat op een oproep. Bij actieve propaganda gaat de zender een stuk verder. De zender gaat hierbij over tot het actief benaderen van mensen. Het uitdelen van materiaal, posters, flyers, pamfletten etc. zodat de ontvanger niet enkel een poster heeft gezien maar ook de mens er achter. Dit zien wie er achter zit bindt mensen. Het geeft mensen het gevoel dat er anderen zijn die ergens mee bezig zijn en, als ze zelf ook interesse hebben, een beeld hebben van wat het kan betekenen om actief te worden en met wie zij dit samen

kunnen gaan doen. Daarnaast doorbreekt het ook het angstbeeld dat er bijvoorbeeld in de media wordt geschetst van de anarchistische bommen/stenengooier. We kunnen hierdoor mensen met een gezicht worden en leren ook nog eens werkelijk dingen beargumenteren. Daarnaast ziet men ook dat je moeite in hen steekt.

Informatie uit een gesprek, of een gesproken boodschap bij een flyer, heeft een andere impact dan als de aangesprokene deze zelf uit de lokale politieke boekwinkel, infotheek of weggeefwinkel had moeten halen - als men het pand al weet te vinden of het rek met flyers überhaupt al ziet. Men is zich namelijk naar het lijkt, niet bewust wat er beschikbaar is, en een boekwinkel of infotheek inlopen met een groep mensen die het allemaal al weet betreft een behoorlijke drempel. Deze drempel is op de neutrale grond minder aanwezig.

Bij deze fysieke aanwezigheid en naar buitentreding moet duidelijk zijn dat we niet de zoveelste clubje zijn dat weer met een ander vlaggetje zwaait en mensen voor hun eigen doeleinden wil gebruiken. Het principe dat moet gelden is mensen te werkelijk emanciperen en de kracht in zichzelf doen vinden. Dat klinkt zwaar en ik zie hier het gevaar van voorhoede-denken. Maar met een bewustzijn hierover en het doel te helpen in zelforganisatie in plaats van te besturen, denk ik dat dit ondervangen wordt.

Benutten van materiaal en media

Dan een ander probleem; de media en ons eigen materiaal. We proberen vaak via de media persberichten de wereld in te sturen maar hoe vaak komt het wel niet voor dat je een mooie actie doet en er enkel over de actiemiddelen wordt gesproken en niet over je intenties, of erger... We moeten onze eigen media sterker ontwikkelen en deze bekender maken bij het publiek. Ook hier zijn al kleine stapjes gezet.

Daarnaast is er veel ander fysiek materiaal beschikbaar. Zo kennen we bijvoorbeeld de Klasse. Deze wordt op grote schaal beschikbaar gesteld, maar hoe vaak zien we niet die stapels liggen en hopen we dat ze vanzelf verdwijnen. In brievenbussen duwen, op scholen of je werk uitdelen komt in niemands gedachte op. Waarom is dit? Schamen we ons? Zij we bang dat men ziet waar we mee bezig zijn? Willen we wel werkelijk dat mensen geïnteresseerd raken in onze boodschap? Hebben we er gewoon geen zin in om die paar uur vrije tijd die we nog over hebben te besteden aan onze revolutionaire idealen?

Het is belangrijk om iets te veranderen in onze houding mochten we echt mensen willen bereiken en vinden als onze nieuwe bondgenoten. Gelukkig rommelt het in de radicale beweging. Men ziet in dat om een grotere revolutionaire beweging met een serieuze impact te hebben we moeten groeien. Hierbij moeten we nadenken over hoe we ons profileren en presenteren en nadenken over wat we willen en daar naar handelen. We moeten onszelf laten zien en actief materiaal beschikbaar stellen voor mensen en zorgen voor toegankelijkheid en transparantie. Een bredere gedragen beweging is investeren. Ik denk dat het tijd is voor nieuwe tactieken om mensen proberen te bereiken en hen te laten zien wat er nog meer mogelijk is in deze nu zo ingekaderde wereld. Het is tijd om te laten zien dat er veel meer is dan de voorgeprogrammeerde televisiekanalen en de geasfalteerde wegen. Er zijn vele andere paden om te bewandelen om ons eigen leven vorm te geven door actief zelf vorm te geven hoe we ons organiseren en we met elkaar om gaan. Hierover zullen we meer we naar buiten treden, het is zonde dit alleen maar voor een beperkt groepje te behouden. Daarnaast zal dit ook inspirerend en motiverend zijn omdat we hierbij ook de mogelijkheid creëren om te groeien en ideeën van papier in praktijk om te zetten.

[propaganda](#)

From:

<https://talk2000.nl/> - **Anarchisme.nl**

Permanent link:

https://talk2000.nl/namespace/het_belang_van_actieve_propaganda

Last update: **16/10/19 10:14**